

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN YÖNETİŞİMİ

Eğitim Modülü #3

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN YÖNETİŞİMİ

İklimin Değişikliğinin Yönetişimi Modülü Sürdürülebilir Marmara | İklim Yönetişimi projesi kapsamında geliştirilmiş olup, bireyler ve kurumlar için iklim değişikliğinin yönetim alanında ihtiyaç duyulan iklim okuryazarlığına bir giriş sağlamak üzere tasarlanmış bir e-öğrenme modülüdür.

Proje kapsamında geliştirilen e-öğrenme programı içinde yer alan diğer modüller ise şu şekildedir:

Modülü incelemenizin ardından, modülün sonunda yer alan testi çözerek katkısını gözlemleyebilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

1. İklim için Yönetişim

2. İklim Yönetişimi ve Önemi

3. İklim Yönetişimi Aşamaları

3.1. Politika Geliştirme

3.1.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

3.1.2. Hedef Belirleme

3.1.3. Politika Çerçevesinin Geliştirilmesi

3.2. İş Birlikleri Geliştirme

3.2.1. Kapsayıcılık

3.2.2. Paydaşların Belirlenmesi

3.2.3. Sürdürülebilir İletişim

3.3. Planlama

3.3.1. Eylem ve Önlemlerin Tanımlanması

3.3.2. Kaynakların Tahsis Edilmesi

3.3.3. İş-Zaman Planlaması

3.3.4. Risk Değerlendirmesi

Planlama Konuları

Planlama Ölçekleri

Planlama Yaklaşımı

3.4. Uygulama

3.4.1. Faaliyetlerin Koordinasyonu

3.4.2. Kaynakların Mobilizasyonu

3.4.3. Kapasite Oluşturulması

3.4.4. Düzenlemelerin Uygulanması

3.5. İzleme ve Raporlama

3.5.1. Veri Toplama

3.5.2. İlerleme Raporu

3.5.3. İyileştirme

4. İklim Yönetişiminde Zorluklar ve Fırsatlar

5. İyi Uygulama Örneği

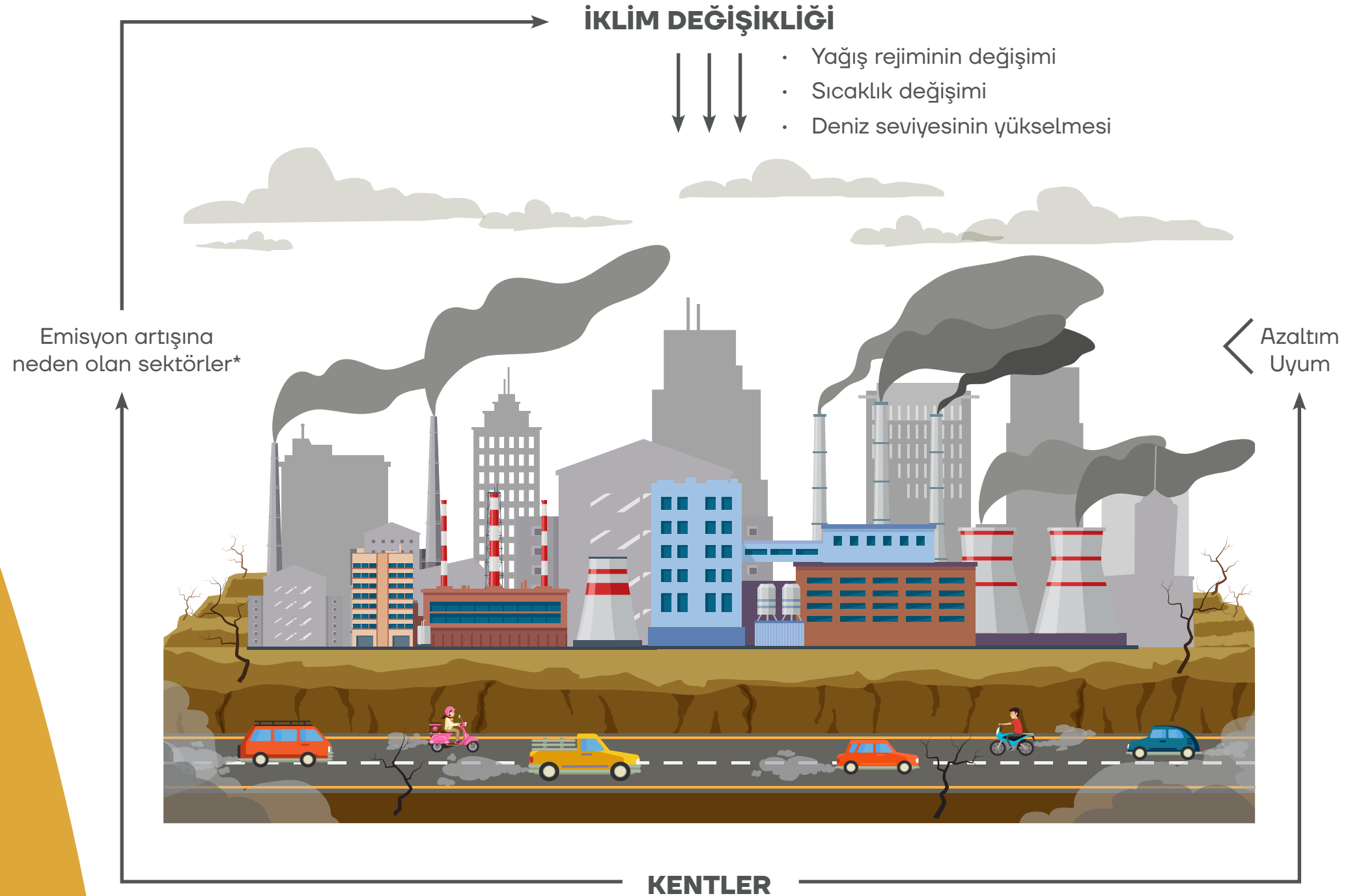

İKLİM İÇİN YÖNETİŞİM

Bölüm 1

İKLİM İÇİN YÖNETİŞİM

- *Sektörler:
- Ticaret Merkezleri
  - Sanayi
  - Elektrik Santralleri
  - Ulaşım
  - Konutlar
  - Tarım

İklim Değişikliğinin Etkilediği Alanlar

ÇOK BOYUTLU

ORMAN

TARIM

BİYOÇEŐİTLİLİK

ENERJİ

ALTYAPI / ULAŞIM

SU YÖNETİMİ

SAğLIK

SANAYİ / EKONOMİ

BİNALAR

TURİZM

İklim Politikaları

ÇOK ÖLÇEKLİ

KÜRESEL ÖLÇEK

PRENSİPLERİN GELİŞTİRİLMESİ

Uluslararası müzakere süreçlerinin yürütülmesi

ULUSAL ÖLÇEK

ULUSAL POLİTİKA ÇERÇEVESİNİN OLUŞTURULMASI

Ulusal iklim eylem planlarının üretilmesi ve strateji ve politikaların geliştirilmesi

YEREL ÖLÇEK

YÖNETİŞİM YAKLAŞIMLARININ GELİŞTİRİLMESİ EYLEME GEÇİLMESİ

Yerel düzeyde uygulayıcı, denetçi, tedarikçi ve kolaylaştırıcı olunması

İKLİM İÇİN YÖNETİŞİM

PROBLEM

İklim eylemliliğın yaygınlaştırılmaması, eylem planlarının etkin uygulanamaması.

GEREKÇE

İklim eylemlerinin hayata geçmesi için toplum tarafından sahiplenilmesi ve talep edilmesi ihtiyacı.

AMAÇ

Yerel iklim politikalarının katılımcı süreçlerle nasıl ele alınabileceğini ortaya koymak.

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

Bölüm 2

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

Yönetişim Nedir?

- Yönetimin tüm kademelerine ve işlevlerine gerçekleştirilecek olan katılımıdır.
- Toplumunu ilgilendiren ve yönetimin her aşamasındaki konularda kamunun söz hakkı olmasıdır.
- Karar alma yetkisinin kademeli olmayan bir yapıya geçmesidir.
- Karşılıklı güven ve katılımcılık esasında ortak amaçlara yönelik olarak yetki, sorumluluk ve kaynak paylaşımıdır.
- Ulus devlet yetkilerinin önemli bir bölümünün uluslararası, ulusal ve yerel yönetim birimlerine aktarılmasıdır.

GELENEKSEL YÖNETİM

Hiyerarşi

Üst-ast ilişkisi

Düzenleme

YÖNETİŞİM

Kolaylaştırıcılık

Liderlik

Koordinasyon

İş birliği

Yönlendirme

Bütünleştirme

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

Yönetişimde paydaşların önemi nedir?

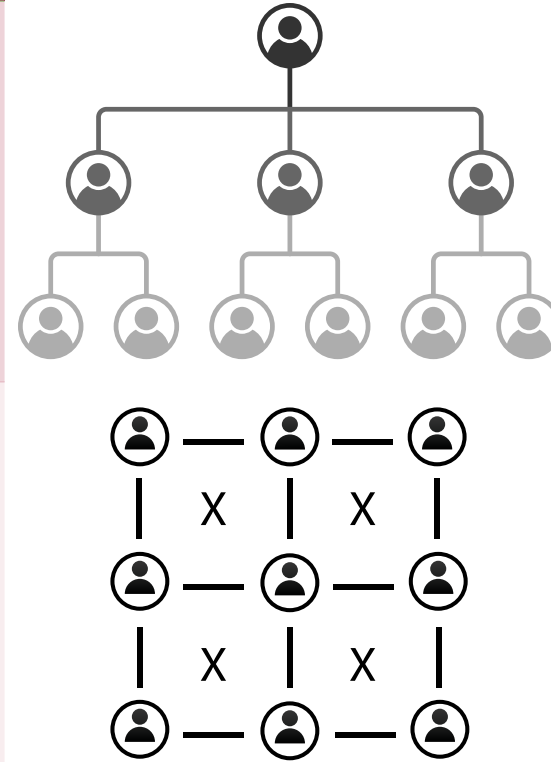
- Paydaş katılımının sağlanması o kamu politikasının sahiplenilmesini artırır.
- Farklı bilgi ve deneyime sahip aktörlerin katılımı, kamu politikasının kalitesini artırır.
- İklim değişikliği ile ilgili konuların müzakere edilmesini sağlar.
- Toplumsal ve siyasi gündemi etkileyerek çözüm oluşmasına yardımcı olur.
- Çeşitli sektörleri etkileyen farklı alanlardaki konular arasında birleştiricidir.

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

İklim yönetişiminde iş birliği modelleri nasıldır?

ÇOK KADEMELİ İŞ BİRLİKLERİ

Dikey	• Aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya düzeyler • Merkezi idare ve yerel yönetimler arasında iş birlikleri
Yatay	• Hiyerarşik olmayan aktörler arası • Devlet, piyasa ve sivil toplum arasında iş birlikleri

Bu modeller geleneksel yukarıdan aşağıya yönetim modellerinin aksine, kentte uzlaşmayı ve kapasiteyi artıran, katılımcı, iş birliğine önem veren yaklaşımlardır.

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

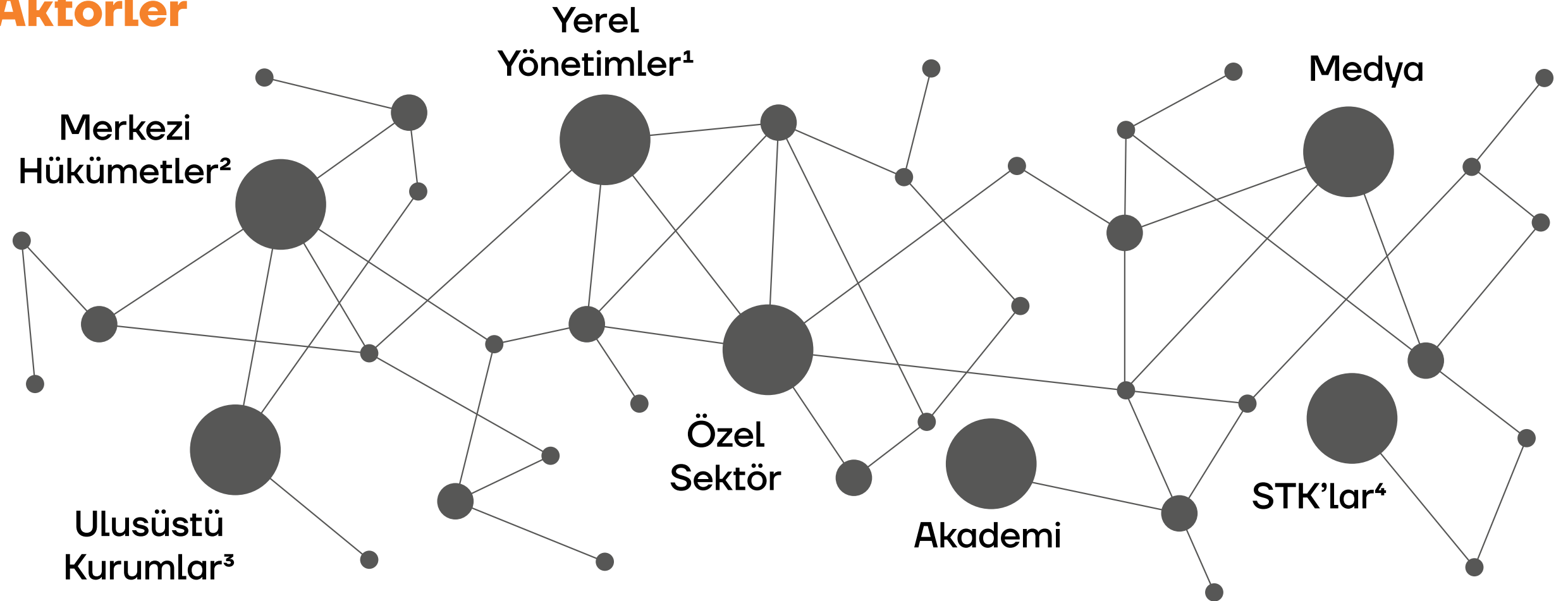
İklim yönetişiminde hangi paydaşlar yer alır?

- Yönetişim modeline geçen topluluklar yukarıdan yönetilmeyi bekleyen edilgen nitelikte değil, yerel düzeyde katılımcı ve öz girişimci özelliklere sahiptir.
- Kamu ve toplumun tüm ilgili kesimleri paydaş olabilir.
- Çok aktörlü katılım önemlidir.
- Valilik, il özel idareleri
- Bakanlık il müdürlükleri
- Belediyeler ve bağlı idareler
- Kent konseyleri
- Kalkınma ajansları
- Muhtarlar
- Meslek odaları
- Dernekler, STK'lar, toplum gönüllüleri
- Kooperatifler
- Özel sektör
- Siyasi parti temsilcileri
- Profesyonel gruplar (*akademisyen, danışman*)
- Medya
- Bireyler

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

Aktörler

1 Belediyeler, İl Özel İdareleri, Belediyelere Bağlı İdareler, Kalkınma Ajansları, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Örgütleri

2 Kamu Kurumları, Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlar: Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Bakanlar Kurulu

3 Birleşmiş Milletler Kuruluşları, Diğer Uluslararası Kuruluşlar

4 Ağlar, Platformlar, Sosyal Hareketler, Uluslararası Çevre STK'ları, Türkiye Çevre STK'ları, Düşünce Kuruluşları, Meslek ve Uzmanlık STK'ları

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

Yönetişimde yerelin önemi nedir?

- İklim değişikliğinin sonuçları asıl olarak yerel ölçekte hissedilir.
- Yerel dinamikler farklılaşabilir, bunların doğru belirlenmesi gerekir.

- Sürdürülebilir kalkınmada yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluğuna giren konular vardır.
- Yerel yönetimler, uyum öncelikli politikaları oluşturma ve uygulama imkanlarına ve yetkisine sahiptirler.
- Yerel yönetimler, acil durumlarda zamanında karar vermeyi ve hızlı müdahaleyi sağlar.

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

Yönetişimde yerel yönetimlerin önemi nedir?

- Yerel toplumu ilgilendiren sorunların farkındadır.
- Yerel konularda ilgili tarafları tanır ve gündemlerini anlar.

- Kültürel birlikteliği tanır.
- İlk müdahaleyi sağlayabilme kapasitesine sahiptir.
- Kentsel planlama, uygulama ve ruhsatlandırma gibi temel teknik konularda yetkisi vardır.
- Sosyal hizmet sağlayabilme kapasitesi bulunur.

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

Yerel yönetimlerin yer aldığı anlaşma ve sözleşmeler

- BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
- BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi
- Belediye Başkanları Sözleşmesi
- Kyoto Protokolü
- Paris Anlaşması
- Sendai Afet Riski Azaltım Çerçevesi
- BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi
- Avrupa Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi
- Ramsar Sözleşmesi
- Habitat III – Yeni Kentsel Gündem
- Avrupa Kentsel Şartı
- Yerel Gündem 21

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

Yerel yönetimlerin yer aldığı birlikler ve ağlar

GCoM

The Global Covenant of Mayors
for Climate and Energy
*Belediye Başkanları Küresel
İklim ve Enerji Sözleşmesi*

ICLEI

Local Governments for
Sustainability
*Sürdürülebilirlik İçin
Yerel Yönetimler*

EC

Energy Cities
Enerji Kentleri

CoM

Covenant of Mayors
Belediye Başkanları Sözleşmesi

C40

Küresel koalisyon ve dayanışma ağı

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

Yönetişimde STK'ların önemi nedir?

- Hükümetler dışı aktörlerdir.
- Bürokrasiden uzak, esnek yapıları vardır.
- Kamu sektörü ile diyaloga girebilme gücüne sahiptirler.
- Farkındalık oluşturabilirler.
- Ulusal ve uluslararası düzeyde baskı oluşturabilirler.
- Yasal ve idari düzenlemelerde etkin olabilirler.
- Sosyal hareket yaratma potansiyelleri vardır.
- Toplumun taleplerini destekleyebilirler.
- Taraf olunan sözleşmelere yönelik denetleyici rolü üstlenebilirler.

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

STK'ların yönetimdeki rolleri

- Stratejik planlama, kurumsallaşma, yeniden yapılanma, uygulama gibi alanlarda uzmanlık desteği sunar.
- Yeni politikaların geliştirilmesine katkı verir.
- Eksik hizmetleri sunabilir ve/veya öncü hizmetlerin deneyimlenmesine yardımcı olur.
- İlgili yasal düzenlemelerin yapılmasına katkı sunar.
- Toplumsal ve ekolojik sorunların çözümüne yönelik projeler geliştirebilir.

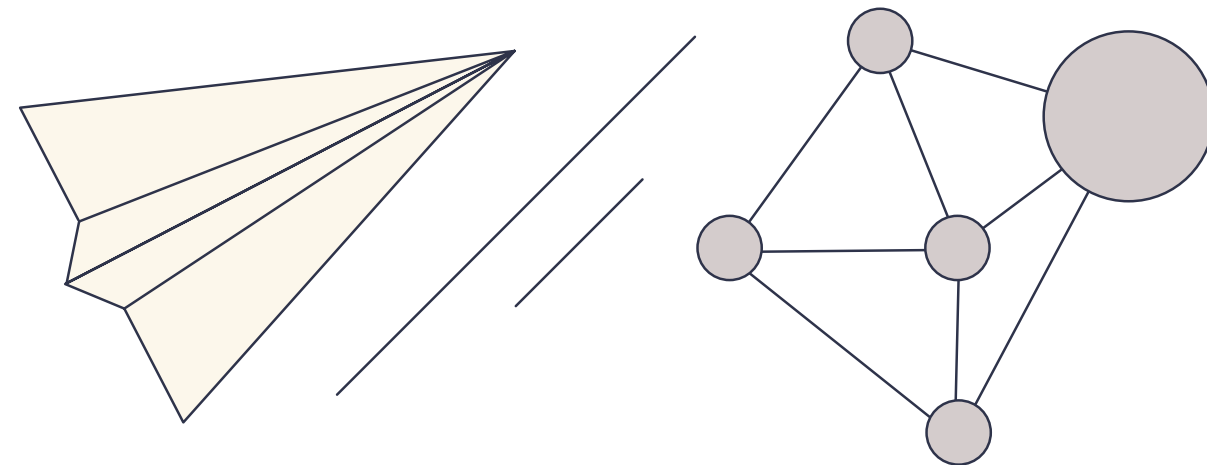
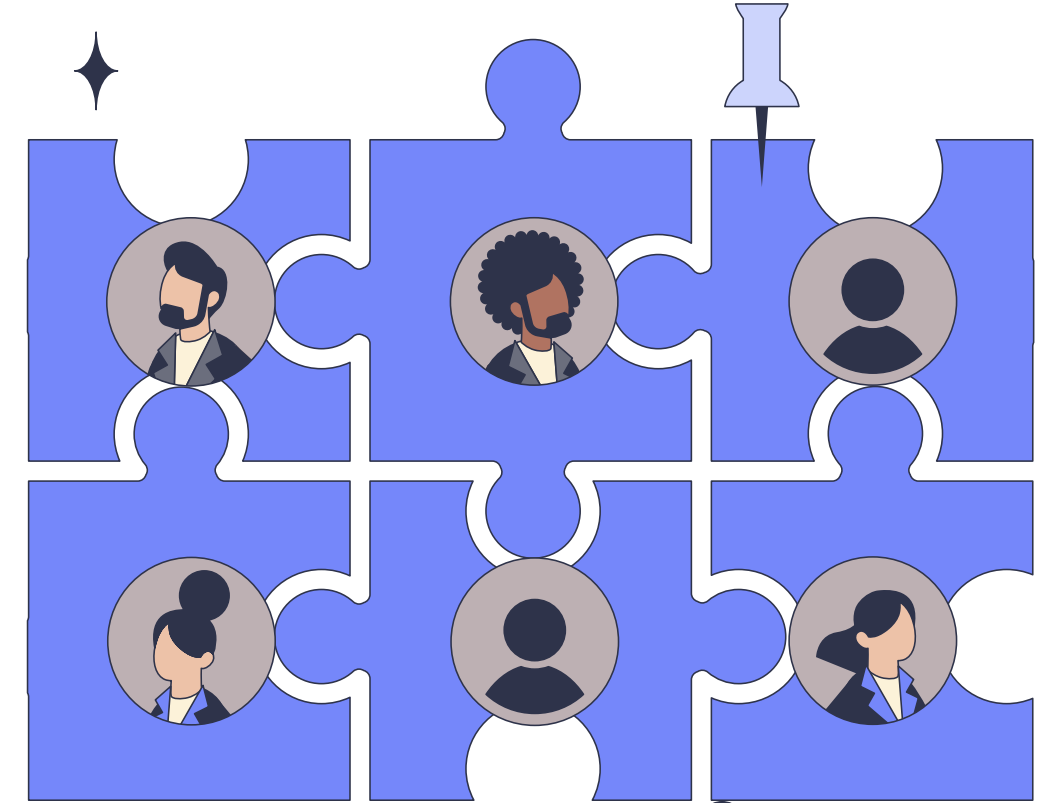
- Diğer aktörler ile etkileşim ve iş birliğini arttırmak üzere ağı faaliyetleri yürütür.
- Kapasite geliştirme eğitimleri ve hizmetleri verir.
- Her STK, kendi yönetim yol, yöntem ve tekniklerini geliştirebilir.

İKLİM YÖNETİŞİMİ VE ÖNEMİ

STK'ların Katılabilecekleri Ağlar

- UN Global Compact Türkiye
- İklim Eylem Ağı (CAN)
- Uluslararası Doğa Koruma Birliği (IUCN)
- Yeni Avrupa Bauhaus Girişimi (NEB)
- Küresel İklim Değişikliği İttifakı (GCCA)
- Uluslararası İklim İnisiyatifi (ICI)
- 350.Org
- Türkiye Sürdürülebilir Binalar Ağı

İKLİM YÖNETİŞİMİ AŞAMALARI

Bölüm 3

İKLİM YÖNETİŞİMİ AŞAMALARI

I. Politika Geliştirme

Mevcut Durum Değerlendirmesi

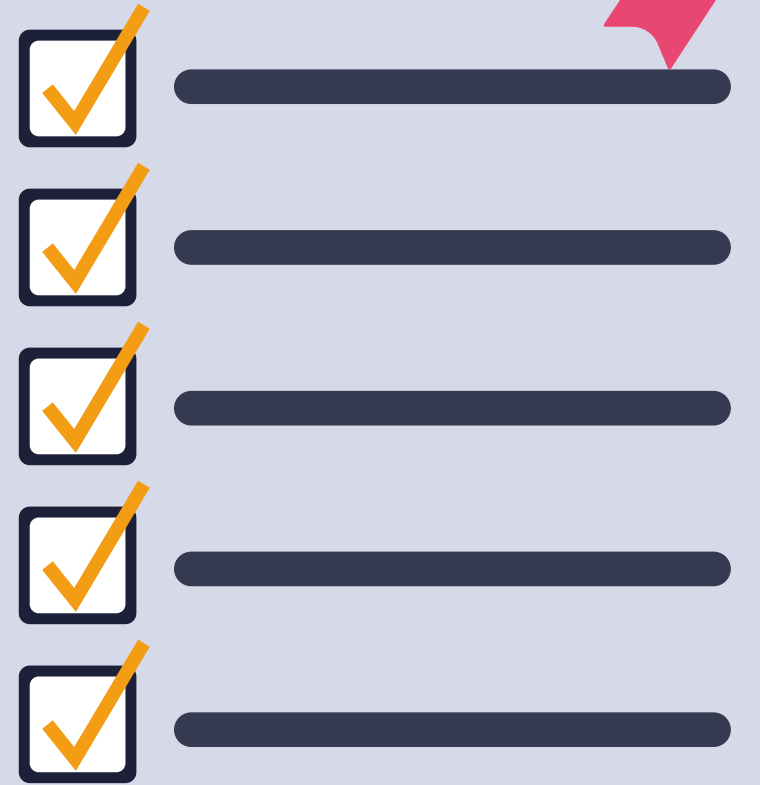
Mevcut iklim ve iklim değişikliği koşullarının ve ihtiyaçlarının analiz edilmesi

Hedef Belirleme

İklim eylemleri için ölçülebilir, ulaşılabilir, zamana bağlı hedefler tanımlanması

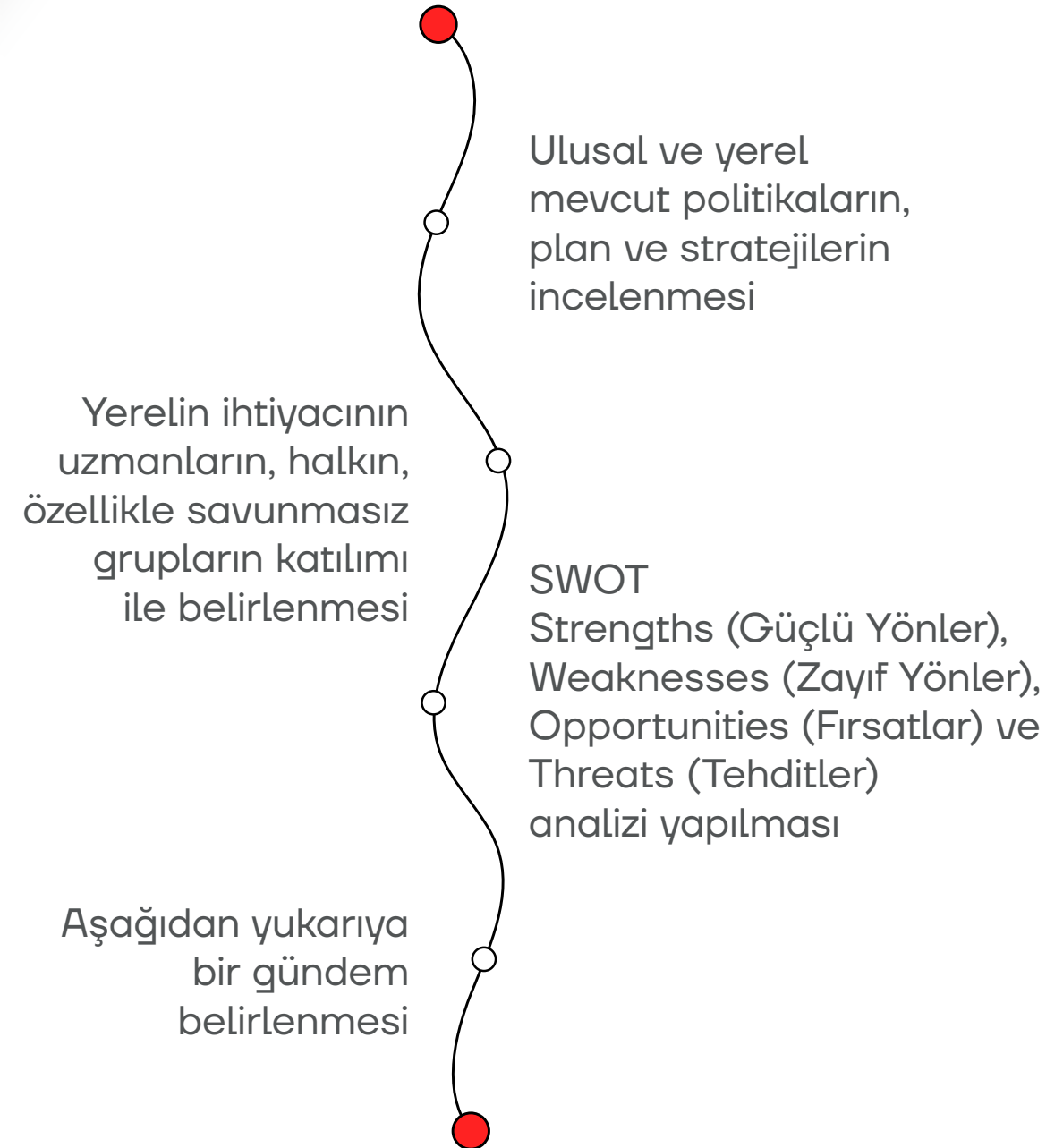
Politika Çerçevesinin Geliştirilmesi

Hedeflere ulaşmak için gereken stratejilerin ve eylemlerin geliştirilmesi

I. Politika Geliştirme

Mevcut Durum Değerlendirmesi

I. Politika Geliştirme

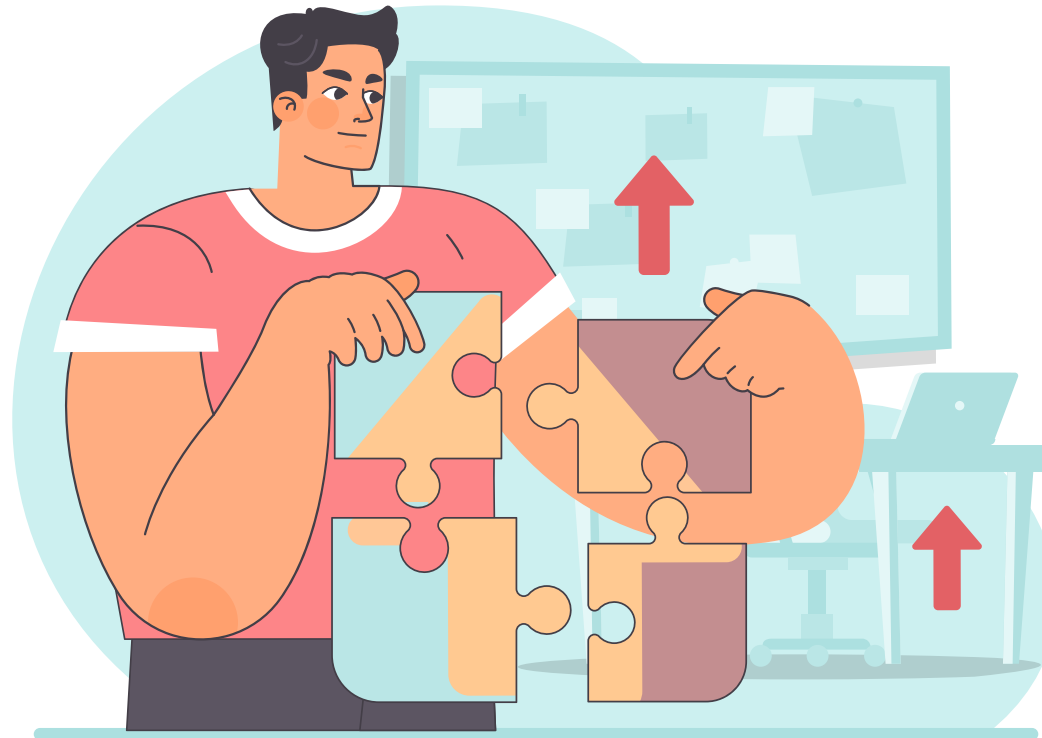
Hedef Belirleme

Sektörün tüm paydaşları arasında demokratik diyalog kanallarının geliştirilmesi

Mevcut durum ile uyumlu ve ihtiyaçlara yönelik veriye dayalı hedefler belirlenmesi

Hedeflerin hayata geçmesinde kısa, orta, uzun olarak vadelerin belirlenmesi

Hedefleri hayata geçirebilmek için sivil ve yerel ortaklıkların kurulması

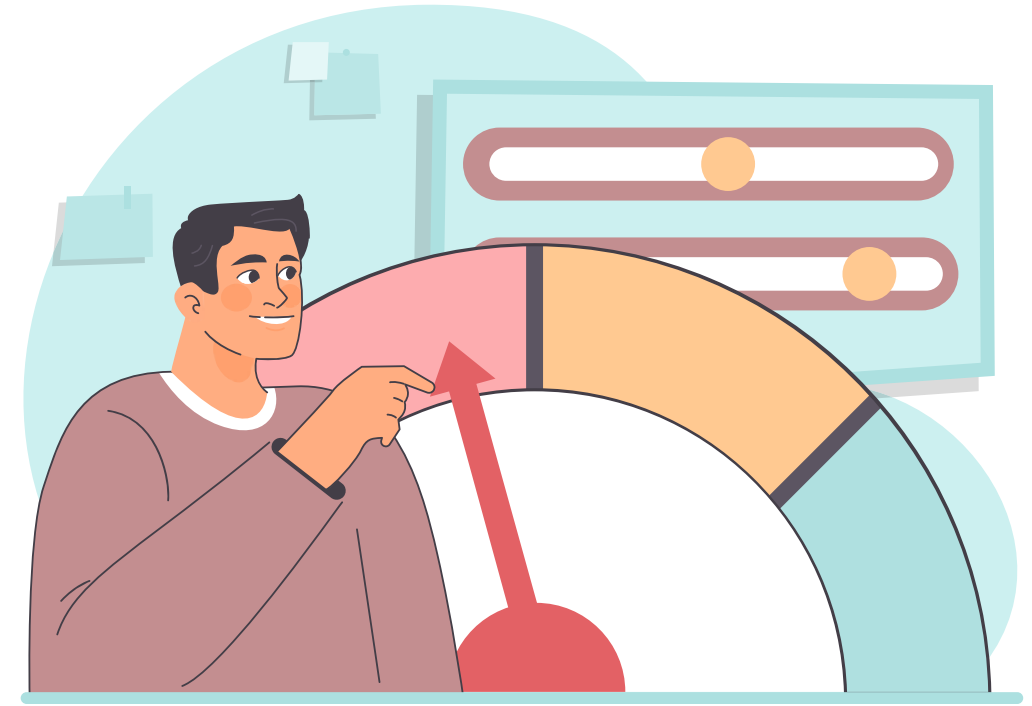

I. Politika Geliştirme

Politika Çerçevesi Geliştirme

İklim Eylem Planları Çerçevesi, şehirlerin Paris Anlaşması hedefleriyle uyumlu iklim eylem planları geliştirmelerini desteklemek için geliştirilmiştir.

Detaylı bilgi “İklim Değişikliğinin Boyutları” modülünde sunulmuştur.

Emisyon/karbon hedefi	Belirli bir tarihe kadar ulaşılması hedeflenen emisyon/karbon odaklı ana hedefin tanımlanması.
İklim tehlikelerine karşı dirençlilik	Şehri şimdi ve gelecekteki iklim değişikliği senaryolarında etkileyebilecek iklim tehlikelerine karşı şehrin nasıl uyum sağlayacağını ve dirençliliğini nasıl geliştireceğini göstermek.
Kapsayıcılık ve faydalar	Planın uygulanmasından beklenen sosyal, çevresel ve ekonomik faydaların ana hatlarıyla belirtilmesi ve bu faydaların şehir nüfusuna adil şekilde dağıtılmasının iyileştirilmesi.
Yönetişim ve iş birliği	Şehrin azaltım hedeflerinin ve dirençlilik hedeflerinin gerçekleştirilmesini hızlandırmak için şehrin yönetimini, yetkilerini ve dahil edilmesi gereken ortakları detaylandırmak.

II. İş Birlikleri Kurma

Kapsayıcılık

Sürecin kapsayıcı olması ve savunmasız grupların görüşlerinin dikkate alınması

Paydaşların belirlenmesi

İlgili tüm paydaşların görevleri, sorumluluk alanlarının tespiti

Sürdürülebilir iletişim

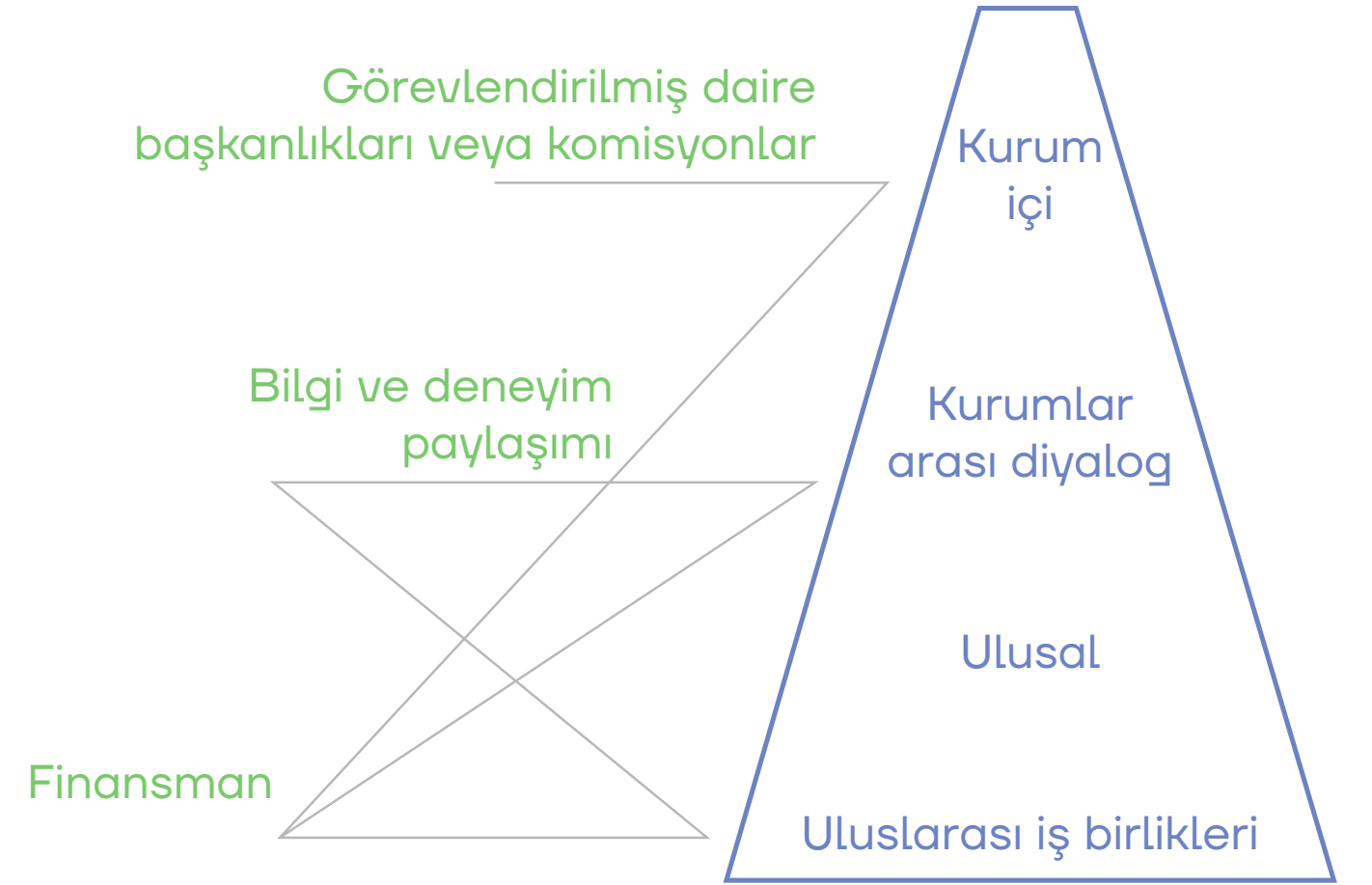
Doğru iletişim ve koordinasyon ile iş birliklerinin sürdürülebilir olması

II. İş Birlikleri Kurma

Paydaşların belirlenmesi, sürdürülebilir iletişim, kapsayıcılık

- Sorumluluğun belirlenmesi ve koordinasyon sağlanması
- Bürokratik yapıya esneklik kazandırılması
- Katılımcılık için iletişim kurma kanallarının geliştirilmesi (çalıştay, toplantı)
- Bilimsel bilgi ve uzlaşa temelli bir yaklaşım benimsenmesi
- Ağın genişlemesine olanak verilmesi
- Geri bildirim alınması

III. Planlama

Eylem ve Önlemlerin Tanımlanması

Politika hedeflerine ulaşmak için gereken eylemlerin belirlenmesi

Kaynakların Tahsis Edilmesi

Gerekli mâli, insani ve teknik kaynakların belirlenmesi ve tahsis edilmesi

İş-Zaman Planlaması

İlerlemeyi izlemek için net zaman çizelgeleri ve kilometre taşlarının konulması

Risk Değerlendirmesi

Potansiyel engelleri belirlemek ve uyum stratejileri geliştirmek için risk değerlendirmesi yapılması

III. Planlama

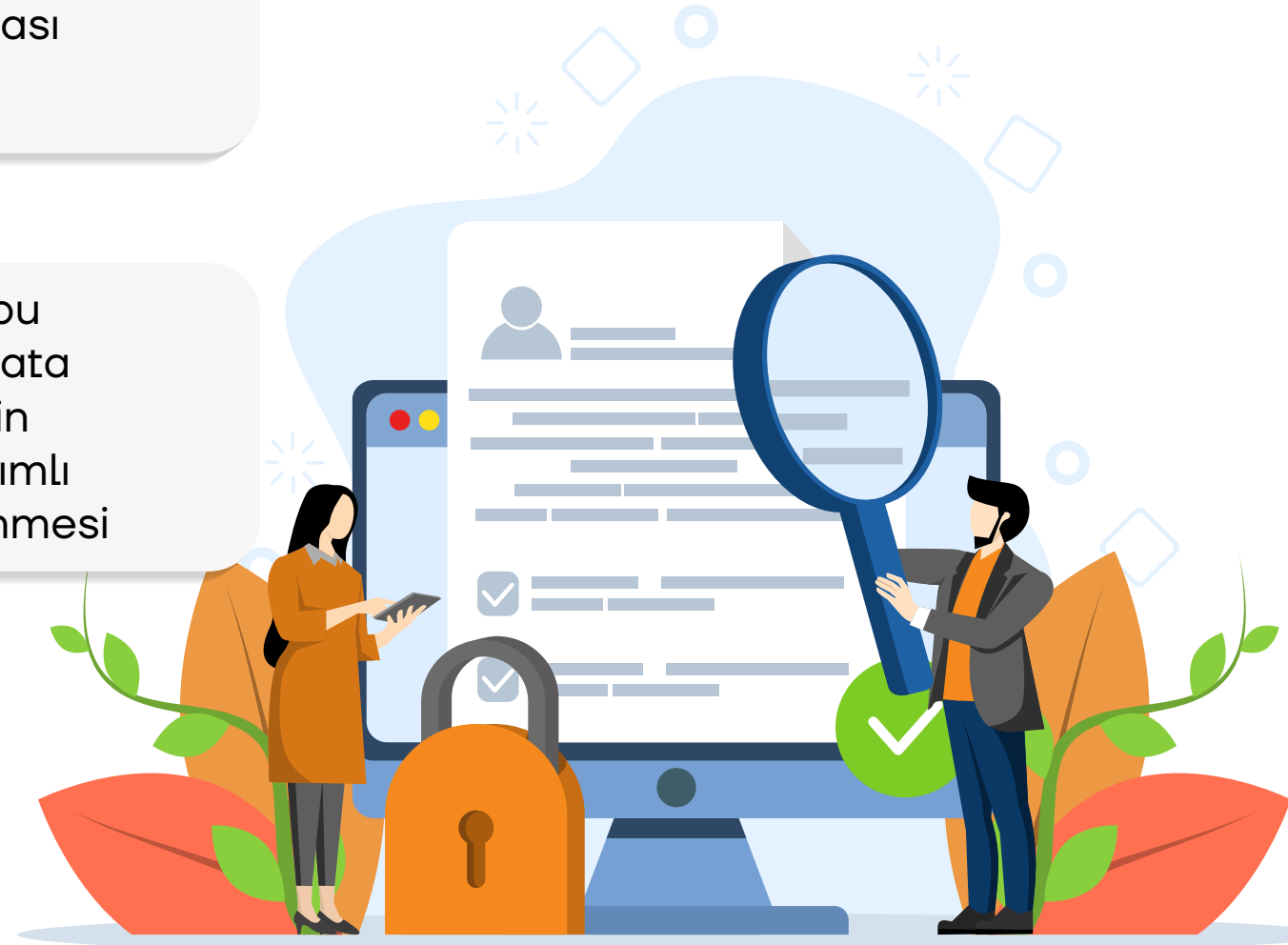
Eylem ve önlemlerin tanımlanması

Mevcut kurumsal ve yasal yapı içerisinde hareket edebilmeye öncelik verilmesi

Farklı aktörler ile iş birliği yapılması

Mevcut plan ve stratejilerle uyumluluğa dikkat edilmesi

Eylemlerin ve bu eylemlerin hayata geçebilmesi için önlemlerin tanımlı şekilde belirlenmesi

III. Planlama

Kaynakların tahsis edilmesi

III. Planlama

İş-Zaman Planlaması

- İklim eylemleri için gerekli görevlerin belirlenmesi ve sıralanması
- Her iklim eylemine belirli zaman dilimleri tahsis edilmesi

- Yönetişim yaklaşımıyla, birbirine bağlı görevlerin ilerlemesi önündeki engellerin önlenmesi
- Değişebilir, öngörülebilir zorluklara karşı paydaşlarla etkili ve hızlı müdahalede bulunulması

Veriye dayalı karar alınması, açık diyalog kanalları ve düzenli toplantılar planlanan eylemlerin ve kaynak tahsisinin takibine yardımcı olur.

III. Planlama

Risk Değerlendirmesi

- Planlanan iklim eylemlerinin uygulanmasında potansiyel risklerin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve azaltılması
- Kaynak sıkıntıları, kapasite eksikliği, çatışma konuları, kapsam kayması gibi sorunların tespit edilmesi
- Yedekleme planlaması, sorumlulukların paylaştırılması ve dzenli veri toplama ile oğgörülemeyen risklerin azaltılması

Paydaşların iklim eylemi ekibi altında birleştirilmesi ve dzenli iletişim kurulması eylemin hayata geçirilmesindeki riskleri azaltabilir.

III. Planlama

Planlama Konuları

Farklı alanlarda iklim eylemlerine ilişkin bütüncül yaklaşımların benimsenmesi

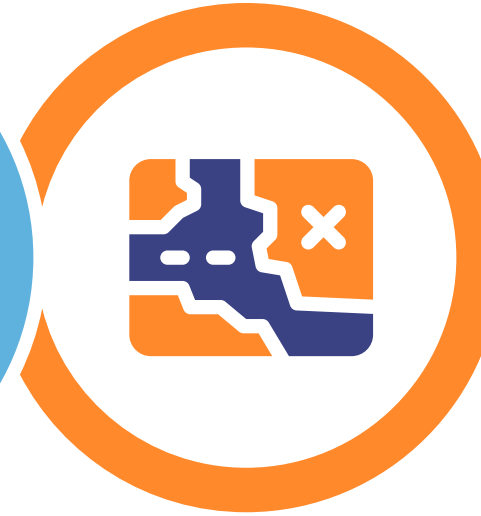
Nüfus
Dağılımı ve
Kent Formu

Ulaşım
ve Arazi
Kullanımı

Açık ve
Yeşil
Alanlar

Altyapı

Yapı Nizamı
ve
Tasarımı

III. Planlama

Planlama Ölçekleri

Farklı düzeylerde mekansal planlar ile iklim eylemlerinin bütünleştirilmesi

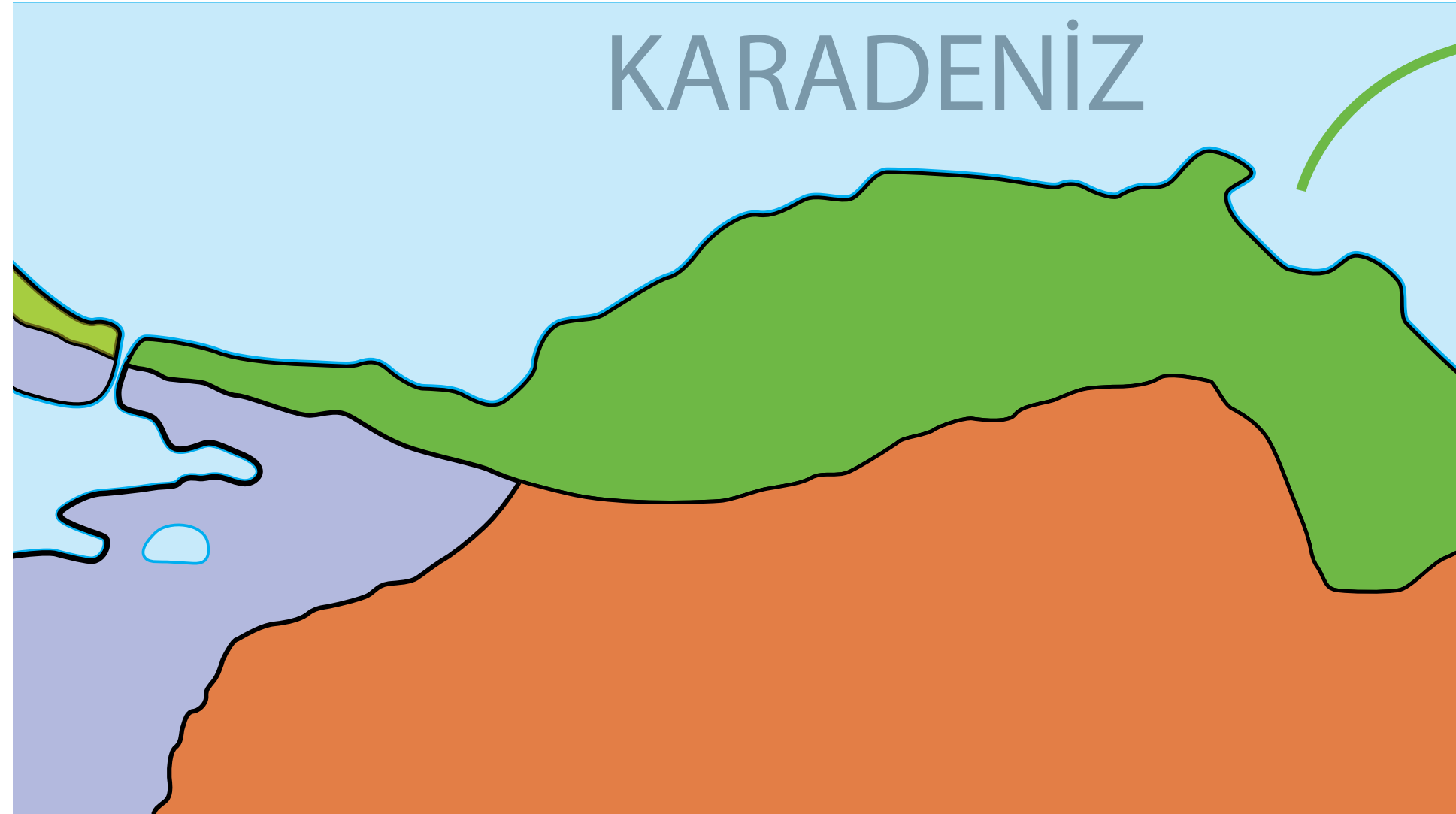
Tablo kaynağı: Peker, E., & Orhan, E. (2021). Mekânsal Planlamada Deprem Riski ve İklim Krizini Birlikte Ele Almak. Planlama, 31(2).

PLAN TÜRÜ	ÖLÇEK	KAPSAM
Mekansal Strateji Planı	Bölge	Nüfus planlaması
Çevre Düzeni Planı		Ekonomik kalkınma
		Doğal kaynak yönetimi
		Ana ulaşım kararları
Nazım İmar Planı	Kent	Kent formu
		Arazi kullanımı
		Kentsel nüfus yoğunluğu
		Kent içi ulaşım sistemleri
		Açık ve yeşil alan sistemleri
		Teknik altyapı
Uygulama İmar Planı	Mahalle	Alt ulaşım sistemleri ve sokaklar
		Açık ve yeşil alanlar
		Yapı düzeni/nizamı
	Bina	Yapı yoğunluğu (TAKS/KAKS)
Yapı kullanım türü		
Yapı tipolojisi		
		Yapı malzemesi

III. Planlama

Planlama Yaklaşımı

İklim yönetiminde yerele özgü eylem planlarının geliştirilmesi

Kış ılık, yaz sıcak,
her mevsim yağışlı

Kış şiddetli,
yaz kurak ve sıcak

IV. Uygulama

Faaliyetlerin Koordinasyonu

Uygulamadan sorumlu kurum ve paydaşlar arasında etkin koordinasyon

Kaynakların Mobilizasyonu

Finansal, teknik ve beşeri kaynakların dağıtımı

Kapasite Oluşturulması

Uygulamaya katılan paydaşlar için eğitim ve kapasite geliştirme programları

Düzenlemelerin Uygulanması

Mevzuatın ve standartların uygulanması

IV. Uygulama

Faaliyetlerin Koordinasyonu

- Kapsayıcı ve katılımcı bir organizasyon yapısının oluşturulması
- Belediye başkanı, belediye meclisi üyeleri, belediye alt birimleri, kent konseyi üyeleri, sivil toplum kuruluşları, yerel iş ve sanayi dünyasından temsilciler ve akademisyenlerin eş güdümlü çalışabilmesi
- İklim eylem birimlerinin oluşturulması
- Koordinasyonu desteklemek için paydaşlar ve birimler arasında doğru iletişim kanallarının kurulması

IV. Uygulama

Kaynakların Mobilizasyonu

1- Finansal Kaynakların Mobilize Edilmesi

Kamu Finansmanı	Devlet bütçelerinden iklim değişikliğiyle mücadeleye yönelik fonların ayrılması
Özel Sektör Yatırımları	Özel sektörün yeşil teknolojiler ve sürdürülebilir projelere yatırım yapması
Uluslararası Fonlar	İklim değişikliğiyle mücadele için Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlar tarafından sağlanan fonların kullanılması
Karbon Piyasaları	Karbon ticareti yoluyla elde edilen gelirlerin iklim projelerine yönlendirilmesi

2- İnsan Kaynaklarının Mobilize Edilmesi

Eğitim ve Farkındalık	İklim değişikliği hakkında eğitim programları ve halkı bilinçlendirme kampanyaları düzenlenmesi
Uzmanlık ve Yetenek Geliştirme	Çevre mühendisleri, iklim bilimciler ve diğer uzmanların yetiştirilmesi ve mevcut uzmanların yetkinliklerinin artırılması
Gönüllülük ve Toplum Katılımı	Gönüllülerin ve yerel toplulukların projelere katılımının teşvik edilmesi

IV. Uygulama

Kaynakların Mobilizasyonu

3- Teknolojik Kaynakların Mobilize Edilmesi

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge)	Yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve mevcut teknolojilerin iyileştirilmesi için Ar-Ge çalışmalarının desteklenmesi
Teknoloji Transferi	Gelişmiş ülkelerdeki yeşil teknolojilerin gelişmekte olan ülkelere transfer edilmesi
Yenilikçi Çözümler	Enerji verimliliği, yenilenebilir enerji kaynakları, karbon yakalama ve depolama gibi yenilikçi teknolojilerin uygulanması

4- Kurumsal ve Yapısal Kaynakların Mobilize Edilmesi

Politika ve Düzenlemeler	İklim değişikliğiyle mücadeleyi destekleyen yasaların ve düzenlemelerin oluşturulması ve uygulanması
Ulusal ve Uluslararası İş birliği	Ülkeler arası ve kurumlar arası iş birliğinin teşvik edilmesi
Yönetim Kapasitesi	İklim değişikliği politikalarını ve programlarını yönetmek için kurumsal kapasitenin artırılması

IV. Uygulama

Yerel Yönetimlerde Kapasite Geliştirme

- İklim değişikliği ile ilgili küresel, bölgesel ve yerel gelişmeleri takip etmek,
- Merkezi yönetim ve sivil toplum başta olmak üzere tüm aktörlerce yürütülen faaliyetleri izlemek, katılımcı olmak
- Teknik kapasitenin geliştirilebileceği eğitim, sempozyum, konferans, vb. etkinliklere katılım sağlamak
- İklim değişikliği ile ilgili çalışmalarda kurum içi ve kurum dışı ilişkileri sürdürmek

Yönetişim kapasitesi oluşturmada önemli unsurlar;

- İklim eylemlerine öncülük yapacak politika girişimcileriyle temas
- İlave finans kaynaklarına erişim
- Düzenleme ve tedarik bakımından belediyenin yasal görev ve yetkileri
- Merkezi ve bölgesel yerel eylem çerçevesi
- Ulusüstü belediye bağlantıları/ birlikleri tarafından sunulan destek
- İklim değişikliği sorununu yerel bağlam içinde çözülebilir ve mücadele edilmesi gereken bir sorun olarak çerçeveleme

IV. Uygulama

STK'larda Kapasite Geliştirme

Bilgi üretimi	İklim değişikliği konusunda bilgi üretilmesi ve paylaşımı
Eğitim ve Danışmanlık	Aktörler için eğitim programları oluşturulması, danışmanlık desteği sağlanması
Destek	Proje geliştirme, fon kaynaklarına ulaşma, ağılara entegrasyon, iş geliştirme, mekan kullanımı gibi özelleşen ihtiyaçların desteklenmesi
Farkındalık ve görünürlük	Görünürlüğünü artıracak etkinliklerde yer alınması ve farkındalık artırıcı çalışmalar yapılması

IV. Uygulama

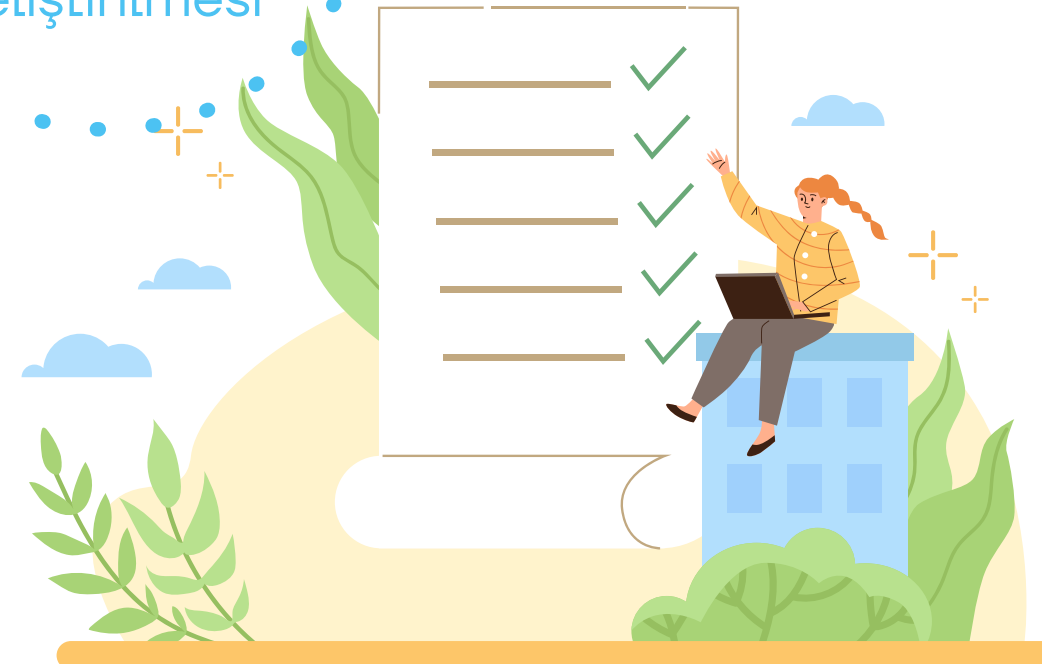
Düzenlemelerin Uygulanması

İklime ilişkin mevzuatın gözetilmesi

Eylemlerin uluslararası anlaşmalar ile ulusal yasalar ve yönetmeliklere uyumlanması

İklim eylemini ilgilendiren standartlarla ilişkilendirilmesi

Ortak stratejilerin belirlenmesi, standartların geliştirilmesi

V. İzleme ve Raporlama

İzleme, Raporlama ve Doğrulama	İlerlemeyi izlemek ve sonuçları ölçmek için MRV (Monitoring, Reporting, Verifying) geliştirme
Veri Toplama	İklim eylemlerinin temel performans göstergelerine ilişkin veri toplama
İlerleme Raporu	İlerlemenin, zorlukların ve başarıların görülebildiği düzenli raporlar yayınlama
İyileştirme	Politikalarda ve uygulama stratejilerinde gerekli iyileştirmeleri yapmak için veri ve geri bildirimlerden faydalanma

İKLİM YÖNETİŞİMİNDE ZORLUKLAR VE FIRSATLAR

Bölüm 4

İKLİM YÖNETİŞİMİNDE ZORLUKLAR VE FIRSATLAR

Çok katmanlı yönetim yoluyla sunulan fırsatlara rağmen, yönetişimde yaşanabilen bazı sorunlar şu şekilde olabilir:

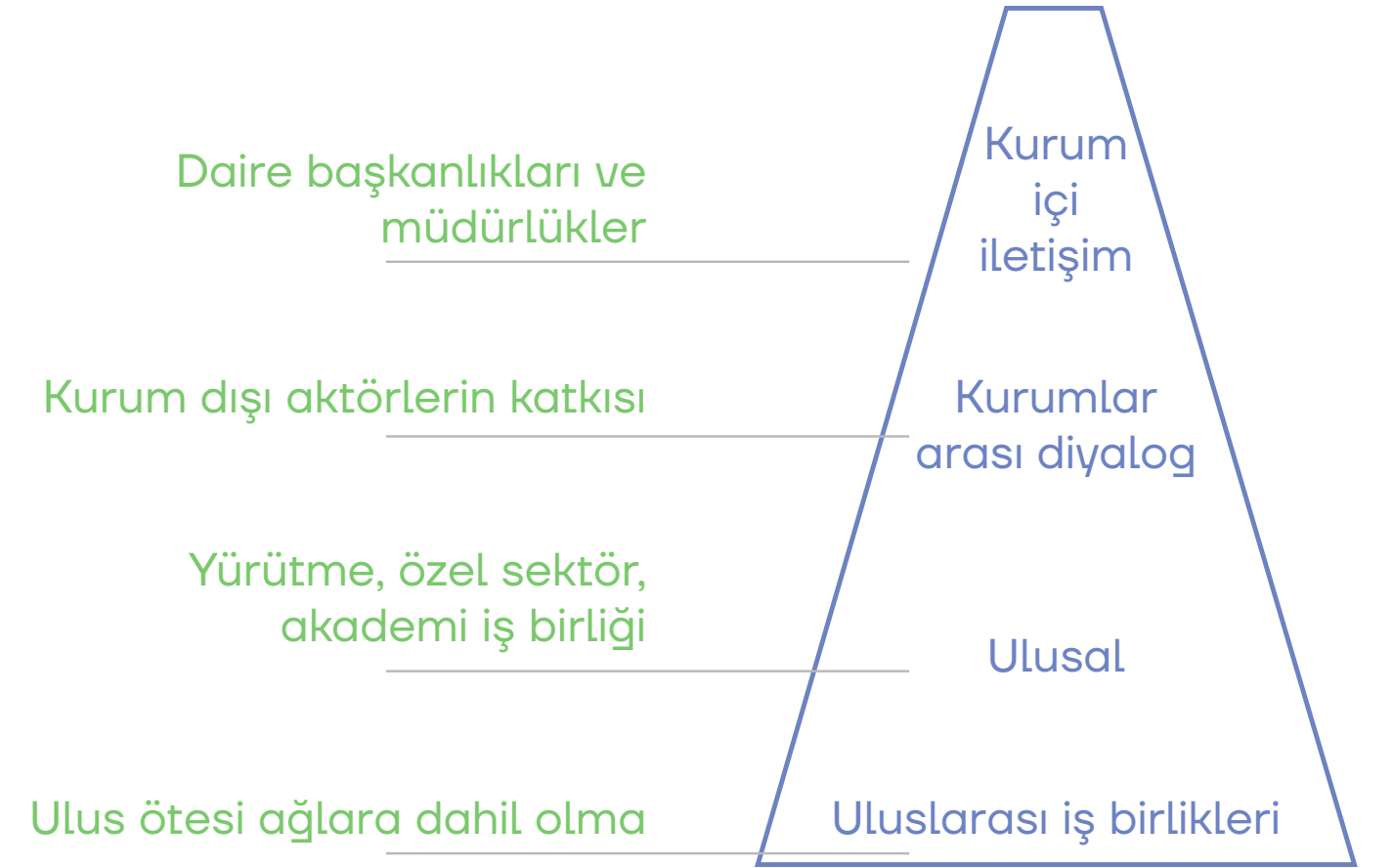
- Yetersiz iş birliği
  - *Yetersiz iletişim ve koordinasyon, politik baskı, yetki çatışmaları*
- Kapasite eksikliği
  - *Kurumsal kapasite eksiklikleri, uzmanlaşma eksikliği*
- Yerel kaynakların yetersizliği
  - *Yerel yönetimlerin sınırlı mâli kaynaklara sahip olmaları*
- Farklı idari kademelere ait politikaların uygulanmasındaki güçlükler
  - *Uygulama ile bağdaşmayan mevzuat düzenlemeleri*

İKLİM YÖNETİŞİMİNDE ZORLUKLAR VE FIRSATLAR

Yerel yönetimler için olası zorluklar

- Yöneticilerin veya personelin konuyu önceliklendirmemesi
- Kurum içi iletişimsizlik
- Kurumlar arası yetki çatışması
- Sorumluluk alanının belirsiz olması
- İş birlikleri oluşturulmaması
- Finansmana erişimin zorluğu

İKLİM YÖNETİŞİMİNDE ZORLUKLAR VE FIRSATLAR

STK'lar için olası zorluklar

- Kaynaklarının sınırlılığı
- Aldıkları finansal, teknik desteğin yetersizliği
- Yasal mevzuatın yetki vermemesi
- Etki alanlarının kısıtlı kalabilmesi
- Yetersiz iş birlikleri

İKLİM YÖNETİŞİMİNDE ZORLUKLAR VE FIRSATLAR

Fırsatlar

Çevresel Fayda ve Fırsatlar

Karbon emisyonlarının azalması.
Doğal ekosistemlerin korunması.
Daha temiz hava ve suya erişimin mümkün olması.

Ekonomik Fayda ve Fırsatlar

Yeşil ekonomi ve yeni iş imkanlarının oluşması.
Enerji verimliliğinin artması.
Uzun vadeli tasarruflar sağlanması.

Sosyal Fayda ve Fırsatlar

Halk sağlığının iyileştirilmesi.
Toplumsal dirençliliğinin artması.
Eşitlik ve adaletin sağlanması.

Politik ve Kurumsal Fayda ve Fırsatlar

Daha iyi yönetim yaklaşımının benimsenmesi.
Uluslararası iş birliğinin artması.
Risk yönetiminin iyileştirilmesi.

İYİ UYGULAMALAR

ÖRNEĞİ Meksika Şehri, MEKSİKA

Bölüm 5

Meksika Şehri Dirençlilik Stratejisi

Mevcut Durum

Meksika Şehri (CDMX)'nin iklim değışikliği nedeniyle yaşıyacağı başlıca riskler arasında sıcak hava dalgaları, kuraklık, yoğun yağış nedeniyle su baskınları ve heyelanlar yer almaktadır.

Meksika Şehri Dirençlilik Stratejisi

Dirençlilik

- Meksika Şehri'nde önemli iki mevzuat yer almaktadır:
  - İklim Değişikliği Azaltım, Uyum ve Sürdürülebilir Kalkınma Kanunu
  - Kapsamlı Risk Yönetimi ve Afetlere Karşı Korunma Kanunu
- 2013 yılında Meksika Şehri, 100 Dirençli Şehir girişiminin bir parçası olarak seçilmiştir. Meksika Şehri bu girişimin bir parçası olarak artan iklim riski ile mücadele ve altyapı gelişimini iyileştirmeye yönelik eylemlerin uygulanmasına yön vermek için CDMX Dirençlilik Stratejisi'ni geliştirmiştir.
- Bu iddialı yaklaşım, iklim riskine karşı reaktif bir yaklaşım yerine proaktif, kapsamlı ve entegre bir yaklaşımı benimsemektedir.

Meksika Şehri Dirençlilik Stratejisi

Hedef

Meksiko Dirençlilik Stratejisi

Yönetişim

Katılımcı yönetim bu stratejinin temel ilkesidir.

Şehir, iklim değişikliğine dirençlilik çözümlerinin yerel kalkınma planlaması ve eylemlerine yaygınlaştırılabilmesi için sektörlerin yanı sıra kuruluşlarla da etkileşime girmiştir.

Strateji belirlenirken iklim yönetimi göz önünde bulundurularak eylemler çeşitli sektör paydaşları ile görüşülerek belirlenmiş, paydaşlara görev ve yetkiler atanarak strateji kurumsallaştırılmış ve eylemlerin yerel, bölgesel ve merkezi hükümet düzeyinde uygulanması hedeflenmiştir.

Risk yönetimi için çok düzeyli bir yönetim sistemi

Sınır ötesi bilgi alışverişi

Yangınlarla mücadele konusunda güçlü bir yatay iş birliği

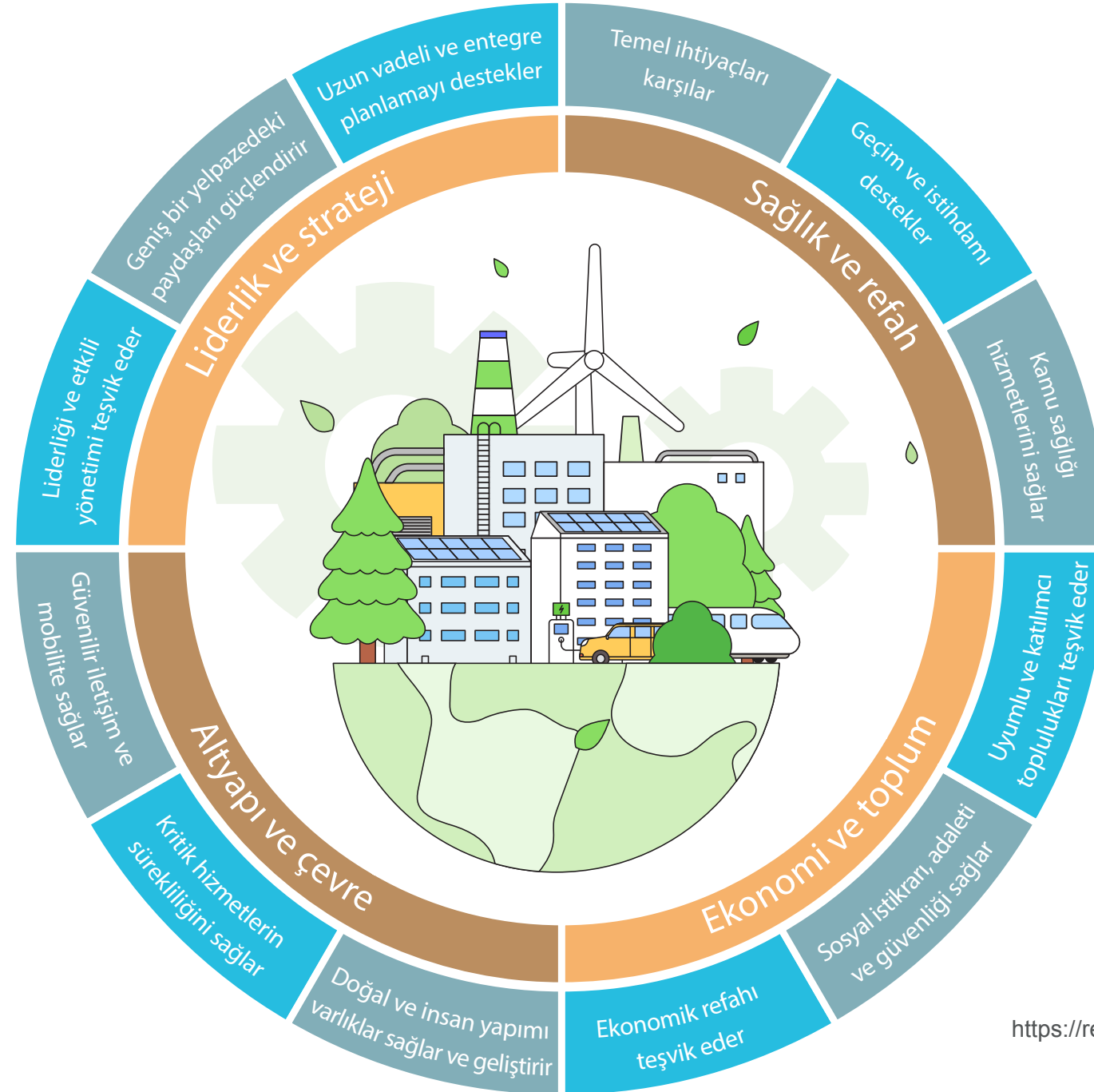
Yatay iş birlikleri: Mahalle komiteleri, araştırma merkezleri, sivil toplum kuruluşları

Dikey iş birlikleri: Meksiko Risk Yönetimi ve Sivil Koruma Merkezi ve Savunma Sekreterliği

Dirençlilik Stratejisinin Geliştirilmesi

Kentsel Dirençlilik için Kavramsal Çerçeve

Dirençlilik Stratejisinin Geliştirilmesi

Strateji Geliştirme Süreci

Strateji geliştirme süreci, çeşitli bakış açılarının, önceliklerin ve bilgi kaynaklarının dahil edilmesini sağlamak amacıyla kamu sektörü, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve bilim topluluğundaki paydaşlarla görüşülen ve istişarede bulunan katılımcı bir süreç olmuştur.

FAZ 1

Başlangıç

Mart - Haziran 2015

Şehir bağlamı ve dirençlilik değerlendirmesi

Kentin Dirençlilik Stratejisi'ni oluşturmak için paydaşların ve çeşitli sektörlerdeki programların entegrasyonu

- Paydaş haritalaması
- Eylem envanteri
- Dirençlilik algı analizi
- Sonraki aşamalarda geliştirilecek odak alanlarının seçimi.

FAZ 2

Kategorilerin Geliştirilmesi

Ağustos 2015 - Ağustos 2016

Strateji odağının ve kapsamın tanımı

Araştırma çalışmaları ve paydaşlar ile öncelikli eylemlerin belirlenmesi

Odaklanılan alanlarla ilgili bilgiyi genişletmek ve şunları oluşturmak:

- CDMX için esneklik teşhisi
- Riskler ve fırsatların değerlendirilmesi
- Önceliklerin ve dirençlilik araçlarının belirlenmesi
- Stratejinin uygulanmasıyla bağlantılı teşviklerin ve spesifik engellerin belirlenmesi.

FAZ 3

Uygulama

2016 - 2025

Stratejinin uygulanması ve kamuya duyurulması

- Dirençlilik Stratejisi'nde belirlenen eylemlerin uygulanması.
- CDMX sakinleri için dirençlilik iletişim kampanyası geliştirilmesi.

Dirençlilik Vizyonu

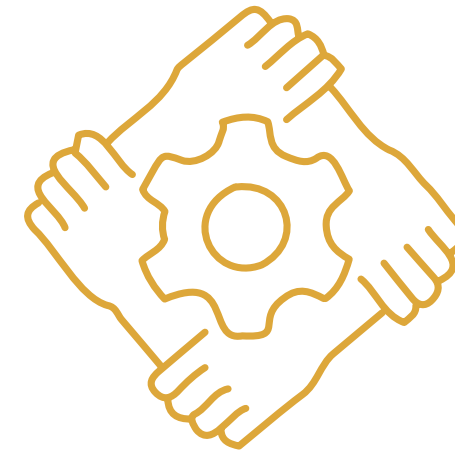
“Meksiko, çeşitli paydaşların, sektörlerin ve savunmasız grupların 21. yüzyılın temel sosyal, ekonomik ve çevresel zorluklarıyla yüzleşebilen ve kapsayıcı bir uyum süreci benimseyen eşitlikçi bir toplum yaratıyor.”

EŞİTLİK

KAPSAYICILIK

**UYUMLU
DÖNÜŞÜM**

Dirençlilik Stratejisi

1. Bölgesel koordinasyon ve iş birlikleri geliştirmek

- 1.1. Kurumsal koordinasyon ve bölgesel stratejik iletişim yoluyla dirençlilik yaratmak
- 1.2. Dirençliliğe katkıda bulunan bölgesel projelere rehberlik etmek ve destek olmak

2. Meksika havzasında su yönetiminde yeni bir yaklaşım olarak suya dirençliliği teşvik etmek

- 2.1. Su kıtlığını ve erişim eşitsizliğini azaltmak
- 2.2. Yeraltı su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını teşvik etmek ve su güvenliği planlamasına katkıda bulunmak.
- 2.3. Su kaynaklarının sürdürülebilirliğine yönelik bir sivil kültür geliştirmek
- 2.4. Mavi ve yeşil altyapı aracılığıyla suya duyarlı yaklaşımı kentsel tasarıma entegre etmek.

3. Kentsel ve bölgesel dirençlilik için planlama yapmak

- 3.1. Programlar ve projeler aracılığıyla CDMX'te mekansal sosyal eşitliği artırmak
- 3.2. Koruma altındaki doğal alanları korumak
- 3.3. Kentsel ve bölgesel planlama yoluyla riski azaltmak

4. Entegre, güvenli ve sürdürülebilir sistemlerle hareketliliği artırmak

- 4.1. Kamu kurumlarını birbirine bağlayan ve canlandıran entegre bir hareketlilik sistemini teşvik etmek
- 4.2. Özel araç kullanımını azaltıcı yöntemler geliştirmek
- 4.3. Yaya ve bisikletliler için güvenli ve erişilebilir bir şehir yaratmak.
- 4.4. Hareketlilik sistemini iklim değişikliğinin potansiyel risklerine ve etkilerine hazırlamak.
- 4.5. Hareketlilik konusunda karar almayı geliştirmek için veri kullanımını teşvik etmek.

5. Yenilikçiliği ve uyum kapasitesini desteklemek

- 5.1. Dirençlilik ilkelerini kamu tesislerine, yatırımlara ve yeni stratejik projelere entegre etmek
- 5.2. Halkın katılımı, stratejik iletişim ve eğitim yoluyla toplumun dirençliliğini teşvik etmek.
- 5.3. Uyarlanabilir önlemlerin uygulanmasını teşvik etmek için düzenleyici çerçeveyi güncellemek

Eylemler

Her bir kategori altında hedefler ve bunlara ilişkin alt eylemler tanımlanmıştır. Örneğin:

1- BÖLGESEL KOORDİNASYON VE İŞ BİRLİKLERİ GELİŞTİRMEK

VİZYON: Metropoller topluluğu, ortak bir gündemi sürdürmek ve dirençliliğin oluşturulmasında ortak sorumluluğu sağlamak için temel konularda bölgesel olarak kurumsal çerçeve altında faaliyet gösterecektir.

1.1. KURUMSAL KOORDİNASYON VE STRATEJİK İLETİŞİM YOLUYLA DİRENÇLİLİK YARATMAK

1.2. DİRENÇLİLİĞE KATKIDA BULUNAN BÖLGESEL PROJELERE REHBERLİK ETMEK VE DESTEK OLMAK

1.2.1 EKOSİSTEMLERİN KORUNMASINI TEŞVİK EDEN PROJELERİ GÜÇLENDİRMEK

Her eyleme ilişkin sorun tanımı yapılmış, iklim yönetişimi çerçevesinde ilgili paydaşlar tanımlanmış, iş birlikleri geliştirilmiş, eylem için süre tanımlanmış ve gerçekleşmesi beklenen sonuçlar tarif edilmiştir.

Eylemler

1.2.1 EKOSİSTEMLERİN KORUNMASINI TEŞVİK EDEN PROJELERİ GÜÇLENDİRMEK

Bu eylem, ekosistemlerin istikrarını korumak ve doğal alanlarda ekosistem hizmetleri sağlamak için restorasyon, iyileştirme ve bakım projeleri geliştirerek koruma altındaki doğal alanları koruyacaktır.

Sorumlu Taraflar:

Federal Bölge Kurumlararası İklim Değişikliği Komisyonu, Uluslararası Koruma Kuruluşu

Ortaklar: Meksika Ulusal Üniversitesi, Sürdürülebilirlik Bilimi Ulusal Laboratuvarı
Süre: 2016-2040

Dirençlilik Değeri: Ekosistemlerin korunması, aşırı hava olaylarına karşı hassasiyetlerini ve fiziksel maruziyetlerini azaltır ve kritik çevresel varlıkları koruyup eski haline getirerek temel ihtiyaçlarına katkıda bulunur.

1.2.1.1. SU ORMANI GİRİŞİMİNİN UYGULANMASI

Bu girişim, su ve ekosistem hizmetleri sağlayacak Su Ormanı için bölgesel koruma stratejisi geliştirmeyi ve uygulamayı amaçlamaktadır. Bu girişim özellikle metropol ve megalopolit bölgeler için katılımı, entegrasyonu ve koordinasyonu teşvik eden ve suya dirençliliği güçlendiren ortak hedefleri belirlemeyi amaçlamaktadır.

Katılımcılar: Çevre Sekreterliği, Çevre ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Ortaklar: Gonzalo Río Arronte Vakfı, Meksika Ulusal Üniversitesi, Sürdürülebilirlik Bilimi Ulusal Laboratuvarı

Süre: 2016-2040

Sonraki Adımlar

- Stratejinin hayata geçirilmesindeki süreçte, merkezi, bölgesel ve yerel yönetimlerin; özel sektörün; STK'lar ve bilimsel topluluktan paydaşların, belirli faaliyetlere “sorumlu taraf” ve “ortak” olarak katılması, sürecin kapsayıcı olmasını sağlayacaktır.
- Yatay ve dikey iş birlikleri ile eylemlerin hayata geçirilmesinde koordinasyon sağlanacaktır.
- İzleme, raporlama ve doğrulama (MRV) sistemi ile stratejinin CDMX İklim Değişikliği Eylem Programı ile bağlantılı olması ve sorumlulukların daha kolay paylaşılması sağlanacaktır.
- CDMX Dirençlilik Ofisi aşağıdaki hedefleri izleyecektir:
  - Dirençlilik Stratejisi hedef ve eylemlerini tasarlamak, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek için disiplinler arası çalışmaları koordine etmek.
  - Şehirdeki ve bölgedeki mevcut ve potansiyel dirençlilik zorluklarına yenilikçi çözümler sunmak.
  - Şehirde dirençliliğe yönelik çalışmaları, küresel en iyi uygulamaları inceleyerek belirlemek ve teşvik etmek.
  - Dirençlilik ilkelerinin kamu planlamasına ve farklı yönetim düzeylerindeki (ilçeler, şehir ve bölge) eylemlere dahil edilmesini teşvik etmek.
  - Kritik dirençlilik konularında bölgesel koordinasyonu teşvik etmek ve hükümetin farklı düzeyleri arasında iş birliği mekanizmaları oluşturmak.
  - İklimsel kronik stresleri azaltmak ve şoklara karşı duyarlılığı artırmak için farklı sektörlerden paydaşlar arasındaki anlaşmaları ve kamu-özel sektör iş birliklerini teşvik etmek.
  - Toplumda dirençliliği oluşturmak ve güçlendirmek için vatandaş iletişimini, eğitimini ve katılım kampanyalarını teşvik etmek.
  - Meksika Şehri'nin, kamu harcamalarının yüzde 10'unu dirençlilik iyileştirmelerine katkıda bulunan eylemlere tahsis etme taahhüdünü izlemek.

TEBRİKLER!

*İklim Değişikliğinin
Yönetişimi e-öğrenme
modülünü tamamladınız.*

Modülde öğrendiklerinizi
[soru formunu](#) yanıtlayarak
deneyebilirsiniz.

